

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/194/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113236228
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5113236228.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Yvetty Dzugasovej, členov JUDr. Jany Urbanovej a Mgr. Anny Mihálikovej, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpeného spoločnosťou: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: G. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXXX/XX, XXX XX X., o zaplatenie 1.213,38 Eur s príslušenstvom, v konaní o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 2C/200/2014-118 zo dňa 06.04.2017, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 2C/200/2014-118 zo dňa 06. 04. 2017 z r u š u j e a v e c v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a žiadnej zo sporových strán nepriznal právo na náhradu trov konania.

2. Žalobou podanou na okresný súd dňa 30.10.2013 sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy vo výške 1.213,38 Eur s príslušenstvom. Uplatnený nárok zdôvodnil zmluvou o splátkovom úvere, na základe ktorej právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s., poskytla žalovanému peňažné prostriedky vo výške 50.000,00 Sk (1.659,69 Eur), ktoré sa žalovaný zaviazal splácať v mesačných splátkach po 1.354,00 Sk (44,94 Eur). Žalobca sa domáhal zaplatenia splátok úveru splatných od 20.11.2010 do 20.01.2013 v počte 27 splátok v celkovej výške 1.213,38 Eur. Súčasťou označenej zmluvy boli Všeobecné obchodné podmienky. Žalovaný si neplnil riadne a včas zmluvnú povinnosť splácať poskytnutý úver. Vyhlásením mimoriadnej splatnosti dňom 6.8.2011 sa stali splatnými splátky pôvodne splatné od 20.8.2011 do 20.1.2013.

3. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie predovšetkým z listinných dôkazných prostriedkov predložených žalobcom - zmluvy o splátkovom úvere uzatvorenej medzi stranami sporu 04.02.2008, oznámenia o postúpení pohľadávky, oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru spojenej s výzvou adresovanou žalovanému o jeho zaplatení najneskôr do 01.08.2011 v celkovej sume 3.778,78 Eur, nepopretých tvrdení žalobcu. Z nich vyvedené skutkové závery posúdil podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Právne závery okresný súd zdôvodnil tak, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru a výzvu k úhrade celého dlhu považoval za vypovedanie zmluvy jednej zo strán a ukončenie zmluvného vzťahu. Pokiaľ sa ukončí zmluvný vzťah, každá zo strán je povinná vrátiť druhému to, čo jej bolo poskytnuté. V tomto konkrétnom prípade finančné prostriedky, ktoré poskytol žalobca žalovanému, keďže nepochybne ide o bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného. Argumentáciu žalobcu, že sa domáha len vrátenia 27 nepremišaných splátok, považoval za absolútne neopodstatnenú. Ak by žalobca žalovaného nevyzval k mimoriadnej splatnosti celého dlhu, nemohol by súd postupovať podľa § 107 Občianskeho zákonníka, ale v zmysle vyjadrenia žalobcu by vo veci aplikoval ust. § 100 Občianskeho zákonníka. Dňom 18.07.2011 - spísaním výzvy a oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru sa žalobca dozvedel, že žalovaný sa na jeho úkor obohatil. Pokiaľ súd zoberal do úvahy skutočnosť, že žalobca vyzval k úhrade dlhu žalovaného k

01.08.2011, premlčanie nároku nastalo dňom 2.8.2013, t.j. dňom nasledujúcim po uplynutí premlčacej doby. Žalobca podal žalobu na súd až 30.10.2013, teda skoro tri mesiace po premlčaní tohto nároku. Z obsahu zmluvy o splátkovom úvere vyvodil spotrebiteľský charakter zmluvného vzťahu, preto premlčanie posudzoval z úradnej povinnosti podľa ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Procesnú obranu žalobcu považoval okresný súd za neopodstatnenú a žalobný návrh zamietol z dôvodu premlčania.

4. O trovách rozhodol v zmysle ust. § 255 ods. 2 CSP. Vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Žalobca preto, že nemal vo veci úspech a žalovaný preto, lebo si neuplatnil trovy konania.

5. Osobitne okresný súd v napadnutom rozsudku zdôraznil, že vo veci už raz rozhodol rozsudkom č.k. 2C/200/2014-61 zo dňa 12.02.2015 a žalovaný nárok zamietol z dôvodu premlčania. Krajský súd v Žiline uznesením sp.zn. 6Co/553/2015 zo dňa 30.09.2015 prvý rozsudok okresného súdu v predmetnej veci zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd vytkol napadnutému rozsudku nedostatočné odôvodnenie právnych záverov o vzniku bezdôvodného obohatenia. Stotožnil sa so záverom okresného súdu, že medzi stranami sporu ide o spotrebiteľský vzťah a odvoláciu námietku žalobcu o nemožnosti aplikácie ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa považoval za nedôvodnú. V novom rozhodnutí mal súd rozhodnúť o trovách prvostupňového ako aj odvolacieho konania (§224 ods. 3 O.s.p., platná úprava v čase rozhodnutia pozn. odvolacieho súdu).

6. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal jeho zmeny odvolacím súdom tak, že zaviazá žalovaného k zaplateniu sumy vo výške 1.213,38 Eur s príslušenstvom a žalobcovi prizná nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu.

7. Žalobca podal odvolanie z dôvodov, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Žalobca považuje odôvodnenie napadnutého rozsudku za nepreskúmateľné. Právny názor okresného súdu, v zmysle ktorého každé ukončenie záväzkovo-právneho vzťahu (vrátane vypovedania zmluvy, prípadne využitia oprávnenia veriteľa k strate výhody splátok dlžníka) znamená automaticky nastúpenie vyporiadania zmluvných strán na základe princípov bezdôvodného obohatenia, považuje žalobca za absurdné. V tejto súvislosti poukázal na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR, najmä uznesenie NS SR sp.zn. 4Cdo/90/2013 zo dňa 22.08.2013 a Ústavného súdu SR nález z 12. mája 2004 sp.zn. I.ÚS 226/03 a z nich vyplývajúce závery, že za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie je potrebné považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. V rozpore so zákonnými požiadavkami na odôvodnenie rozhodnutia je nielen úplný či čiastočný nedostatok dôvodov rozhodnutia, ale napríklad aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú a napokon i len všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto zistenia vyvedené. Vyporiadanie zmluvných strán na základe princípov bezdôvodného obohatenia môže nastať len v takom prípade, ak ukončením záväzkového vzťahu dochádza zároveň aj k zrušeniu uzavretej zmluvy od počiatku (t.j. s účinkami ex tunc). Takýto prípad nastáva pri odstúpení od zmluvy podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. V prípadoch, kedy ukončením záväzkového vzťahu nedochádza k zrušeniu uzavretej zmluvy od začiatku (napr. výpoveď, strata výhody splátok), nemožno hovoriť o plnení bez právneho dôvodu, nakoľko týmto právnym dôvodom je uzavretá zmluva, ktorá sa napr. v prípade výpovede ruší až okamihom uplynutia výpovednej lehoty a nedotýka sa tak práv a povinností, ktoré predchádzali účinnosti výpovede. Prihliadnuc k uvedenému nie je zrejmé, na základe akých skutočností súd ustálil, že v súdenom prípade došlo medzi stranami sporu k bezdôvodnému obohateniu. Zmluvné strany v zmluve o splátkovom úvere dojednali plnenie v splátkach s presným stanovením termínov splatnosti jednotlivých splátok. Podaním zo dňa 18.07.2011 teda nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, ani k vypovedaniu zmluvy, ale k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, t.j. nastala strata výhody splátok podľa ust. § 565 OZ, ktorá bola medzi zmluvnými stranami dojednaná v bode 7.6.1 Všeobecných obchodných podmienok. Žalobca si žalobou uplatnil len nepremľčané splátky úveru, teda splátky úveru splatné od 20.11.2010 do konečnej splatnosti úveru 20.01.2013. Aj v prípade aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka týkajúcich sa premlčacej doby by začala plynúť premlčacia doba pre všetky splátky splatné po vyhlásení mimoriadnej splatnosti v súlade s ust. § 103 Občianskeho zákonníka od 21.04.2011 (deň nasledujúci po splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti). Pre splátky splatné

pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti by plynula samostatná trojročná premlčacia doba odo dňa ich splatnosti (pre každú samostatne). Žalobca má za to, že ním uplatnený nárok nemožno považovať za premlčaný.

8. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu v stanovenej lehote nevyjadril.

9. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario toto rozhodnutie v zmysle § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Odvolací súd zrušil prvýkrát rozsudok súdu prvej inštancie v predmetnej veci uznesením 6Co/553/2015 zo dňa 30.09.2015, t.j. ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku.

11. Prioritne v posudzovanej veci je potrebné sa zaoberať otázkou právneho posúdenia. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

12. Z dokazovania vykonaného vo veci okresným súdom vyplýva, že pôvodný veriteľ Slovenská sporiteľňa, a.s. Bratislava a žalovaný uzavreli dňa 04.02.2008 zmluvu o splátkovom úvere v znení jej Všeobecných obchodných podmienok, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru 50.000,00 Sk (1.659,69 Eur). Účastníci zmluvy dohodli spôsob splácania úveru v splátkach vo výške 1.354,00 Sk (44,94 Eur) s počtom splátok 59. Konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na deň 20.01.2013. Žalobca si podanou žalobou uplatnil splátky úveru splatných od 20.11.2010 do 20.01.2013 v počte 27 v celkovej výške 1.213,38 Eur s príslušným úrokom z omeškania, ktorý vyčíslil vo výške 9 % jednotlivo pre splátky od 21.11.2010 do 21.07.2011 počnúc dňom ich splatnosti do 06.08.2011 a 9 % zo sumy 1.213,38 Eur od 07.08.2011 do zaplatenia.

13. Mimoriadnu splatnosť úveru vyhlásil žalobca dňom 18.07.2011 a túto skutočnosť mal oznámiť žalovanému listom z toho istého dňa. Práve tomuto jednostrannému právnomu úkonu veriteľa okresný súd pripísal účinky zániku právneho vzťahu založeného zmluvou o splátkovom úvere s účinkami ex tunc.

14. Na takto zistený skutkový stav veci nie je dôvodné aplikovať ust. § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka upravujúce bezdôvodné obohatenie. Okresný súd vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru pripísal nesprávne právne účinky. Už zo samotného názvu tohto právneho úkonu je potrebné vyvodiť, že bude mať vplyv na dohodnutú splatnosť úveru.

15. Osobitne treba zdôrazniť, že plnenie dlžníka z úverovej zmluvy bolo dohodnuté v mesačných splátkach so splatnosťou splátky k 20. dňu v kalendárnom mesiaci.

16. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté, alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky.

17. Podľa § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

18. Uplatnenie práva na zaplatenie celej pohľadávky je v právomoci veriteľa, ktorý toto právo môže, ale nemusí uplatniť. Vo vzťahu k plneniu zo spotrebiteľskej zmluvy je modifikované ustanovením § 53 ods. 8 Občianskeho zákonníka. Využitie oprávnenia veriteľa na základe dohody zmluvných strán nemá dopad na existenciu zmluvy ako takej. V dôsledku riadneho a včasného neplnenia si povinnosti dlžníka, aktivovaním tohto práva veriteľom nastáva v jeho neprospech zmena v tom, že veriteľ požaduje

celé plnenie naraz. Existencia zmluvného základu teda vylučuje, že na strane dlžníka by malo ísť o bezdôvodné obohatenie.

19. Vo veci vykonané dokazovanie okresným súdom preukázalo, že právny vzťah založený zmluvou o úvere medzi stranami sporu je podľa svojho obsahu spotrebiteľským vzťahom. Z tohto dôvodu aj právne vzťahy jej účastníkov sa spravujú Zákonom o spotrebiteľských úveroch (zákon č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy). Ďalej je potrebné zvýrazniť význam ust. § 52 ods. 2 veta tretia Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.05.2004, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Pri hodnotení rozhodujúcich vecných otázok v posudzovanej veci napríklad aj otázky premlčania, je plne opodstatnené aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

20. Vzhľadom na vyslovený právny záver v napadnutom rozsudku, ktorý označil odvolací súd vyššie za nesprávny, neposudzoval okresný súd uplatnený nárok v zmysle právnych predpisov spotrebiteľského práva. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje aj nedostatočné zistenie skutkového stavu veci pre rozhodnutie. Za takejto situácie bolo doplnenie dokazovania odvolacím súdom neúčelné.

21. Z vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že povinnosťou okresného súdu bude nanovo posúdiť uplatnený nárok žalobcom podľa príslušných noriem vzťahujúcich sa na ochranu spotrebiteľa, v ich medziach posúdiť dôvodnosť uplatneného nároku a v tomto smere doplniť dokazovanie. Podľa stavu dokazovania vykonaného vo veci súdom prvej inštancie sa javí doplniť dokazovanie vo vzťahu k výzve a oznámeniu o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 18.07.2011, zvlášť k spôsobu doručenia tohto oznámenia spotrebiteľovi. Ďalej je potrebné zistiť výšku splatenia úveru žalovaným, či od posledného rozhodnutia došlo zo strany žalovaného k finančnému plneniu voči žalobcovi a ak áno, v akej výške. Do pozornosti odvolací súd dáva osobitný procesný postup v sporoch s ochranou slabšej strany podľa § 290 - § 300 CSP.

22. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o nároku na náhradu trov konania (§ 396 ods. 3 CSP).

23. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné

uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)